

Ristinkantajat ry:n Green Care -toiminta ja toiminnan vaikutusten arviointi vuonna 2015

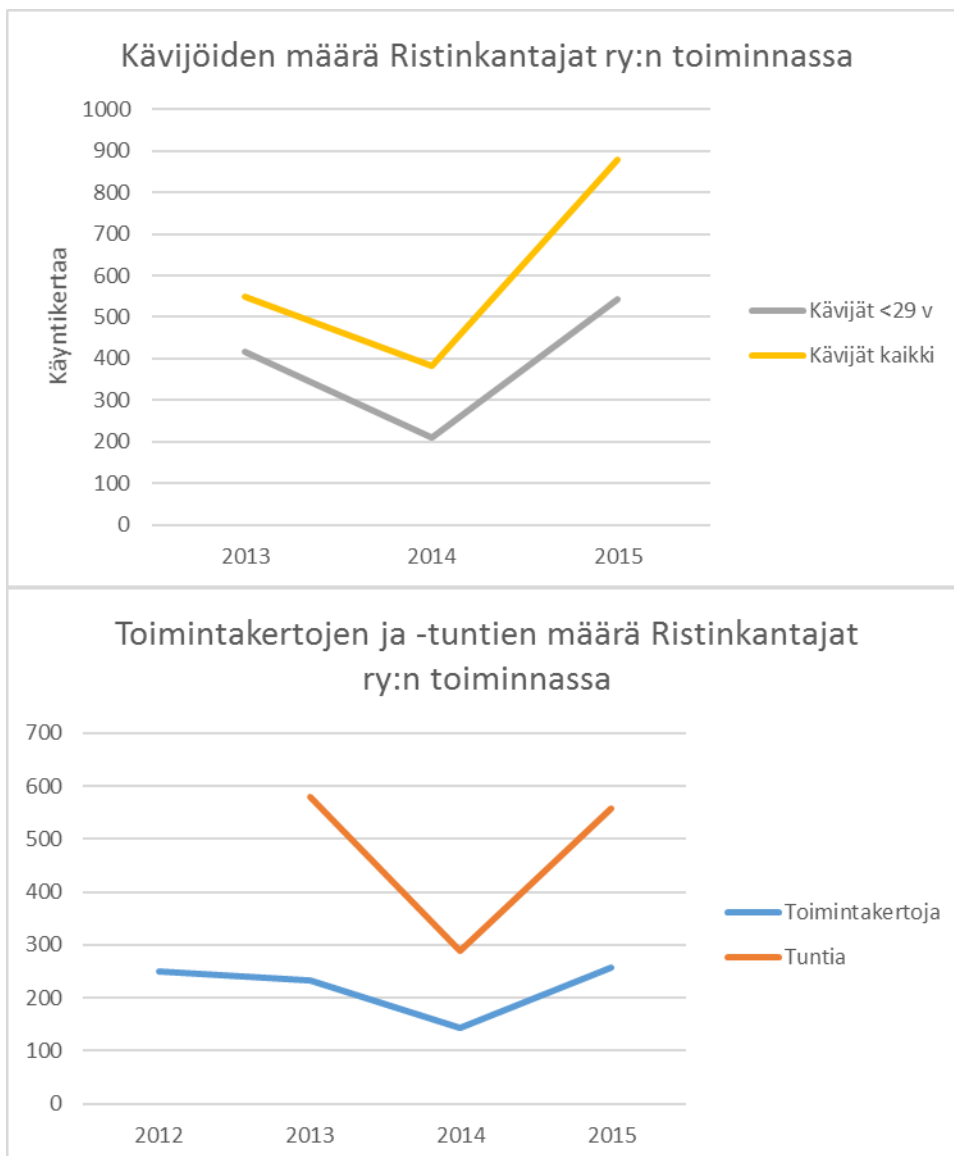
Sisällys

Toiminnan kuvaus	1
Palautekysely	2
Kyselyn tulokset	3

1 Toiminnan kuvaus

Ristinkantajat ry:n vuosi 2015 oli kävijämäärältään suurin yhdistyksen toiminta-aikana. **Käyntikertoja yhdistyksen toiminnassa oli 880 (joista 540 alle 29-v.)** ja toimintaa järjestettiin yhteensä 560 tuntia (kuva 1). Uudet tallitilat ja talliympäristö monipuolistivat toiminnan mahdollisuuksia vuoden aikana. Lisäksi toimintaympäristöstä tuli turvallisempi.

Ristinkantajien toiminta on green care -toimintaa. Green care tarkoittaa luontoon ja maaseutu ympäristöön liittyvää **ammattillista ja tavoitteellista toimintaa**, jolla edistetään ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua. Hyvinvointia lisäävät vaikutukset syntyvät luonnon elvyttävyyden, osallisuuden ja kokemuksellisuuden avulla. Kaikki toiminta tapahtui sosiaalipedagogisesta viitekehyksestä. Sosiaalipedagogisessa ajattelussa yhteisön katsotaan sisältävän erityistä kasvatuspotentiaalia, ja yhdistyksen tavoitteena onkin saada yhteisön koko kasvatuspotentiaali käyttöön. Tavoitteen toteutumiseksi yhdistys järjesti monenlaista toimintaa saattaakseen yhteen erilaisia kohderyhmiä. Toiminta nivoutui pitkälti hevostoiminnan ympärille, sillä se sisältää luontevaa tekemistä ja toiminnallisuutta eri ikäisille ja fyysiseltä toimintakyvyltään erilaisille osallistujille. **Talliyhteisön toiminta on parhaimmillaan sekä sosiaalisesti ennaltaehkäisevää että kuntouttavaa ja korjaavaa.**

Kuva 1. Kävijämäärät sekä toimintakerrat ja tunnit Ristinkantajat ry:n toiminnassa vuonna 2015.

Yhdistyksen vapaaehtoisten ohjaamassa tallitoiminnassa kävijöitä oli useana päivänä viikossa. Vapaaehtoiset myös koordinoivat talkoilla tehtyä iltatallitoimintaa.

Kerhotoimintaa järjestettiin alakouluikäisille sekä nuorille yhteensä 10 kertaa. Kolme alakoululaisten päiväleiriä järjestettiin vuoden 2015 aikana ja uutena kokeiltiin päiväleiritoimintaa 5-6 vuotiaille. Alakoululaisten Maalla on mukavaa -pienryhmä on kuntouttavaa ja tavoitteellista toimintaa sosiaalisen tuen tarpeessa oleville alakoululaisille. Ryhmä toteutettiin yhteistyössä Sotkamon seurakunnan varhaisnuorisotyön kanssa.

Nuorille (13-17 v.) järjestettiin viisi kertaa green care -pienryhmätoimintaa. Lisäksi pidettiin 15 kertaa Aikuisten tallikerhoa, jossa sosiaalipedagogisen hevostoiminnan avulla etsittiin liikkumisen iloa. Toimintakerroissa on mukana myös virkistystoimintana myydyt tuotepaketit (esimerkiksi Hyvän mielen rekiajelut perheille, Tempputunnit lapsille jne.).

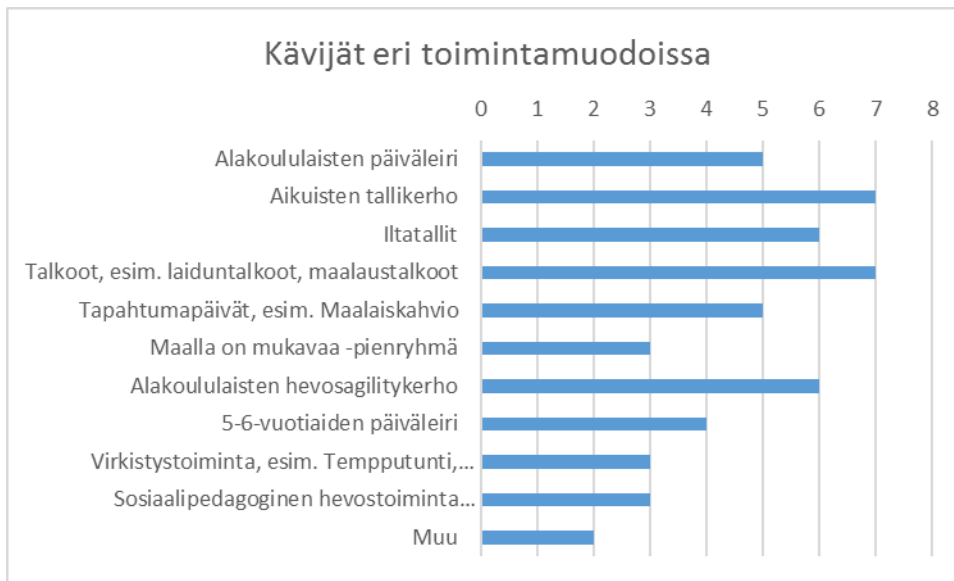
Tapahtumia vuonna 2015 järjestettiin 19 ja niissä oli 230 kävijää. Tallin perinnemaalinkeittopäivään kerääntyi 7 osallistujaa ja tallin maalaustalkoisiin 20. Yhteisvastuutapahtumaan keväällä osallistui 50 henkilöä. Tapaninpäivän rekiajelu jouduttiin perumaan vähäisen lumitilanteen vuoksi. Joulukuussa pidettiin pikkujoulut tallin väelle ja talkoolaisille. Aktiivisia talkoolaisia osallistui tapahtumien järjestämiseen tapahtumasta riippuen 5-15. Yhdistys osallistui Maailman suurimmat talkoot -tapahtumaan, kaikkiaan talkoolaisia oli viikon aikana 25.

Yhdistys valmisteli ja haki erilaisia hankerahoituksia toiminnan kehittämiseen. Ristinkantajat ry:n toimintaan oli tutustumassa Kuopion hiippakunnan nuorisotyönohjaajia syyskuussa. Itä-Suomen yliopiston aikuiskoulutus Aducaten ja Ylä-Savon ammattiopiston järjestämään sosiaalipedagogisen hevostoiminnan täydennyskoulutukseen kutsuttiin Ristinkantajat ry alustamaan Green care -menetelmien käytöstä toiminnassaan lokakuussa. Nuoret avustivat ja valmistivat esittelyvideoita toiminnasta kertomiseen. Yhdistyksen edustaja osallistui Tampereella Green Caren -vaikuttavuusseminaariin kesäkuussa. Ristinkantajat ry on Sininauhaliiton jäsenjärjestö sekä Green Care Finland ry:n ja Elävä Kainuu Leader ry:n jäsenyhdistys.

2 Palautekysely

Toimintaan osallistuneille järjestettiin vuoden lopussa palautekysely, johon vastasi 22 kävijää. Kyselyyn vastanneista reilu kaksi kolmasosaa oli naisia ja vajaa kolmasosa miehiä. Samassa suhteessa jakaantuivat vastaukset koskien joko omaa tai alaikäisen lapsen osallistumista toimintaan.

Osallistuneiden ikä jakaantui niin, että lapsia (0-12), nuoria aikuisia (18-29) ja aikuisia (yli 30 v.) oli siis kaikkia keskenään yhtä suuri osuus, mutta nuoria (13-17 v.) oli selvästi vähiten kohderyhmässä. Tämä tarkoittaa sitä, että yhdistyksen toiminnassa jatkossa huomioidaan paremmin nuoret ja mietitään, millaista toimintaa heille tarjottaisiin. Nyt yhdistyksen säännöllisessä toiminnassa on korostunut lasten päiväleirit, kerhot ja erityisryhmät sekä aikuisten tallikerho (kuva 2). Sosiaalipedagogisen ajattelun mukaan kasvatusta on luonteeltaan ylisukupolvista ja se toteutui hyvin talliyhteisössä. Tietotaito siirtyi yli sukupolvirajojen, kun tallilla kävijät neuvoivat toisiaan.

Kuva 2. Ristinkantajien toimintamuodot vuonna 2015.

3 Kyselyn tulokset

Vastaajista 80% tunsi kuuluvansa yhteisöön paljon tai erittäin paljon. Yhteisöllisten toimintamuotojen edistäminen on tänä päivänä yksi syrjäytymisen ehkäisyn keinoista. Yhteisöllinen toiminta ja vahva yhteisö onkin kehittynyt Ristinkantajien toiminnan erityispiirteeksi ja vahvuudeksi. Sosiaalipedagogisesti toimivan talliyhteisön keskeinen lähtökohta on se, että se on tiedostanut olevansa kasvatuksellinen yhteisö. Aikuisten näkyvä rooli yhteisössä, ohjattu ja turvallisuutta herättävä vuorovaikutuksellinen toiminta, sekä vastuullisuuteen ja yhteisöön kasvaminen ovat päätunnusmerkkejä talliyhteisölle, joka toimii sosiaalipedagogisena yhteisönä. (Koistinen 2005)

Suomalaisen green care -teorianmuodostuksen mukaan toiminnan vaikuttavuus perustuu kolmeen tekijään: luonto, toiminta ja yhteisö (Soini 2011). Yhteisö on tärkeä osallisuuden tunteen rakentumisessa. Osallisuus on nostettu keskeiseksi tekijäksi köyhyyden ja syrjäytymisen torjumisessa, sosiaalisen eheyden sekä sosiaalisen kestävyuden edistämisessä (Alila ym. 2011). Toiminta yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi voi puolestaan lisätä osallisuuden tunnetta, ja samalla luoda toiminnallisuutta muilla elämän alueilla. Osallisuuteen sisältyy siten ajatus aktiivisesta kansalaisuudesta: halu vaikuttaa ympäristöön ja olla osa sitä. Yhteisö ja osallisuus ovat yksilön hyvinvoinnin ja terveyden näkökulmasta merkittävä asia, mutta niillä on myös laajempia yhteiskunnallisia vaikutuksia (Kattilakoski ym. 2011).

Vastaukset jakaantuivat enemmän kysyttäessä mahdollisuutta päästä vaikuttamaan yhteiskunnallisesti yhdistyksen järjestämän toiminnan ja tapahtumien kautta: 40% koki päässeensä vaikuttamaan yhteiskunnallisesti paljon tai erittäin paljon, 25% ei osannut sanoa ja 35% koki vaikuttaneensa vähän tai erittäin vähän. Sosiaalipedagogiikan käsite tuo toimintaan myös kansalaisuuden ja kansalaiskasvatuksen näkökulman. Yhteiskunnallisen osallisuuden, osallistumisen, toimintakyvyn ja elämänhallinnan kysymykset, jotka korostuvat sosiaalipedagogisessa ajattelussa ja toiminnassa, koskettavat olennaisella tavalla yksilön elämistä ja oman paikan löytämistä yhteiskunnan jäsenenä ja kansalaisena. (Koistinen 2005)

Kyselyyn vastanneista 80% koki päässeensä kokeilemaan uusia asioita ja oppimaan omia vahvuuksiaan. Toiminta myös lisäsi yhtä suuren joukon aktiivisuutta. Sosiaalipedagogisessa viitekehyksessä hevostoiminta sai näin sosiokulttuurisen innostamisen piirteitä, sillä se kokosi ihmisiä yhteen yhteiseen toimintaan kehittämään itseään ja ympäristöään (Hämäläinen & Kurki 1997; Kurki 2000).

Vuorovaikutustaidot lisääntyivät 80% vastanneista paljon tai erittäin paljon ja vastuuta koki saaneensa 90% vastanneista. Eläimen mukaan ottaminen vuorovaikutustilanteeseen helpottaa kommunikaatiota ja vuorovaikutusta (Ikäheimo 2013). Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan kuntouttava tavoite täyttyi, sillä 74% vastanneista sai voimia arkeensa (Kelhä 2006). Vastanneista 68% sanoi itsetuntemuksen lisääntyneen. Itsetuntemuksella tarkoitetaan sitä, että henkilö pystyy ymmärtämään ja ohjaamaan omaa käyttäytymistään tuon tiedon avulla (Seligman 2008). Hyvä itsetuntemus on yhteydessä henkilön psyykkiseen hyvinvointiin ja myönteiseen minäkuvaan.

Lopuksi 80% kertoi oppineensa uusia taitoja paljon tai erittäin paljon. Omakohtaisten kokemusten kautta syntyy luottamus omien voimavarojen kantavuuteen. Eriyisen tärkeää omaehtoinen tekeminen on lapsille ja nuorille, joiden minäkuva on vasta kehittymässä. (Soini 2011)

Vastanneista 86% oli halukkaita osallistumaan vastaavaan toimintaan jatkossa. Yhdistyksen toiminnan kehittämistä jatketaan vuonna 2016.

Kokosi: Maija Lipponen

Viitteet

Alila, A., Gröhn, K., Keso, I. & Volk, R. 2011. Sosiaalisen kestävyuden käsite ja mallintaminen. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen raportteja ja muistiota 2011:1.

Hämäläinen, J. & Kurki, L. 1997. Sosiaalipedagogiikka. Porvoo: WSOY

Ikäheimo, K. 2013. Karvaterapiaa. Eläinavusteinen työskentely Suomessa. Helsinki: Solution Models House.

Kattilakoski, M., Matthies, A.-L. & Rantamäki, N. 2011. Kansalaisosallistuminen maaseudun hyvinvointipalveluissa. Maaseudun Uusi Aika 2/2011: 5–19

Kelhä, P. 2006. Kuntouttavan hoitotyön sisältö sotainvalidien laitoshoidossa. Pro gradu – tutkielma: Oulun yliopisto.

Koistinen, Kari 2005. Hevostoiminta ehkäisemään lasten ja nuorten syrjäytymistä. Teoksessa Seija Okulov & Katja Koukkari (toim.) Ratsastuspedagogiikasta sosiaalipedagogiseksi hevostoiminnaksi – sosiaalipedagogisen hevostoiminnan perusteet ja sovellukset täydennyskoulutuksen kokemuksina. Tutkimuksia ja selvityksiä 7/2005 Kuopion yliopisto Koulutus ja kehittämiskeskus. Kuopio.

Kurki, L. 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Vastapaino, Tampere

Seligman, M. E. P. 2002, Authentic Happiness. New York: Simon & Schuster.

Soini, K. 2011. Luonnosta hoivaa ja voimaa. Miten arvioida green care -toiminnan vaikuttavuutta. MTT Kasvu 21.